

Boj za prevlado nad slovenskimi zgodovinskimi deželami

HABSBURŽANI

Rodbina izvira iz Švice.

Habichsburg, kanton Aragau v Švici, grad odkoder naj bi izviral rod bina Habsburžanov.

CELJANI

Verjetno nemškega rodu, v v 12. stoletju se pojavijo kot gospodje Žovneški.

Grad Žovnek leži v Savinjski dolini v bližini Celja.

Freisinški škofje in poselitev

Freising je staro bavarsko mesto blizu Münchna, slednji ga danes po velikosti daleč prekaša, a nekdanje ni bilo tako. Ko je bil München še majhna in nepomembna vasica, je bil v Freisingu že od leta 730 sedež škofije. Škofu Abrahamu je nemški cesar Oton II. junija 973 v znak hvaležnosti podaril Selško dolino, čez nekaj mesecev pa še spodnji del Poljanske doline in del Sorškega polja.

Zemlja, ki je nihče ne obdeluje ali kako drugače ne izrablja, lastniku ne prinaša nobenih koristi. Zato so škofje Selško dolino brž poselili. V Železnike so konec 13. ali na začetku 14. stoletja prišli kovači iz Furlanije, da bi začeli z železarstvom. O tem govori prva listina iz leta 1348, s katero je freisinški škof Albert kovačem podelil pravico do rudarjenja in pridobivanja železa, izrabe gozdov, vodne sile ter svobodnih poti. Vsak nov škof je Železnikarjem potrdil stare ali podelil nove svoboščine na pergamentnih listinah.

Doba železarstva v Železnikih, Decop, Železniki 2002, str. 4-5.

Preberi besedilo in pojasni vzroke za srednjeveško kolonizacijo slovenskih zgodovinskih dežel.

Med leti 1254 - 1273, ko je bilo Nemško cesarstvo brez cesarja, je Kranjsko, Štajersko in Avstrijo zavzel češki kralj Otokar Premisl.

Leta 1273 je bil za nemškega cesarja izvoljen Rudolf Habsburški. Ta je premagal Otokarja in postal deželni knez Kranjske, Koroške in Štajerske.

(c) Jiřina Lockerová - nakladatelství Fragment

**Češki kralj Otokar II.
Premysl (1233 - 1278)**

**Rudolf I. Habsburški,
začetnik rodbine Habsburžanov in
nemški cesar (1218 -1291)**

V 14. stoletju so gospodje Žovneški, kasnejši Celjski, podrejeni Habsburžanom.

Z dedovanji in spretnimi porokami se večja njihova posest, s tem pa narašča tudi njihov vpliv.

Kmalu po tem ko so podedovali del mesta Celje (ostalo pa so kupili) spremenijo sedež in ime.

Leta 1341 je nemški cesar Ludvik Bavarski povzdignil Friderika I. Celjskega v grofa.

Grofje Celjski na višku moči

Herman II.

**Ogrski kralj in kasnejši
nemški cesar Sigismund
Luksemburški.**

**V bitki proti Turkom pri Nikopolju Herman II.
reši Sigismunda, takratnega kralja Ogrske
pred turškim zajetjem.**

Bitka pri Nikopolju 1369

Herman II (rider on the left) saves emperor Sigismund from turkish capture

Madžari, ki Sigismunda ne marajo, razširijo vest, da je kralj mrtev.

Sigismundu je, tudi z Hermanovo pomočjo, ponovno utrditi oblast na Madžarskem.

Hermanova hčerka Barbara postane Sigismundova žena in s tem madžarska kraljica in kasneje tudi nemška cesarica.

**Sigismundovo prijateljstvo prinaša
Hermanu II. nove posesti. Imenuje ga
za dalmatinskega, hrvaškega in
slavonskega bana.**

**Leta 1436 so Celjani povzdignjeni v
državne kneze.**

**Herman, tako
kot njegovi
predhodniki s
porokami plete
rodbinske povezave
in tako širi celjski
vpliv v sosednih
državah.**

Vojna med Habsburžani in Celjani

S tem, ko so Celjani postali knezi, so bili skupaj s svojim ozemljem izvzeti izpod oblasti svojih dotedanjih deželnih knezov - Habsburžanov.

Ti jim Sigismudovega privilegija niso bili pripravljeni priznati.

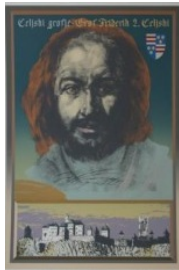
Izbruhnila je sedem letna vojna, ki se je končala leta 1443. Rodbini sta sklenili premirje in sprejeli obojestransko dedno pogodbo.

Kaj je določala dedna pogodba med Celjani in Habsburžani?

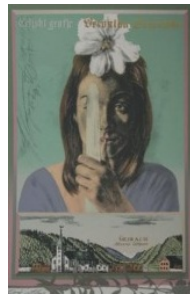
Dedna pogodba je določala, da pride celjska posest v roke Habsburžanom, če izumrejo moški potomci Celjanov in obratno.

Več sreče so imeli Habsburžani.

Friderik II. in Veronika Deseniška

Fiderik II. Celjski se je na željo očeta Hermana II. poročil z Elizabeto Frankopansko, ki je v doto prinesla polovico otoka Krka, Trsat (del mesta Reka), pristanišče Bakar in grad Steničnjak na meji s Turčijo.

Leta 1422 Elizabeta umre v sumljivih okoliščinah. Prvi osumljenec je mož Friderik, ki se je že pred tem zaljubil v Veroniko Deseniško. Veronika je bila nižjega rodu, le plemkinja.

Še isto leto se je proti očetovi volji, ki je odobral poroke le s kneginjami in kraljičnami, z Veroniko poročil.

Herman II. obtoži Veroniko čarovništva, češ, da je zapeljala sina. Sodišče jo je oprostilo obtožbe. Herman z razsodbo ni zadovoljen in jo da ubiti.

Urlik II. zadnji Celjski grof

Poročen je bil s srbsko princeso Katarino Brankovič.

Po smrti ogrskega kralja in dedovega prijatelja Sigismunda je postal skrbnik mladoletnemu kralju Ladislavu, katerega mati je Elizabeta, hči Barbare Celjske.

Madžarsko plemstvo je v Celjskih grofih videlo veliko nevarnost, bali so se da bodo Celjani prevzeli kraljestvo.

Leta 1465 se je Urlik II. s svojo vojsko odpravil v Beograd, od koder naj bi krščanska vojska pod njegovim poveljstvom napadla Turke.

Ob prevzemu poveljstva trdnjave Beograd so Ogrji, v dvorni kapeli, pod poveljstvom plemiča Hunyadija Urlika zahrbtno umorili.

POSESTI GROFOV CELJSKIH PRED NJIHOVIM IZUMRTJEM L. 1456

**Urlikovi otroci so umrli pred njim, z
dinastijo (plemiško rodbino) je bilo konec.**

**Vnela pa se je vojna za celjsko dediščino v
kateri je zmagal Friderik Habsburški.**

**Slovenske zgodovinske dežele so
bile do leta 1918 ponovno združene
pod nadoblastjo Habsburžanov.**